

G A B R I E L
G A R C Í A
M Á R Q U E Z

Az évszázad botránya

Publicisztikai írások
(1950–1984)

Szerkesztette
CRISTÓBAL PERA

A fordítása alapjául szolgáló mű:

Gabriel García Márquez: EL ESCÁNDALO DEL SIGLO.

Textos en prensa y revistas (1950–1984)

© 1981, 1982, 1983, 1974–1995, 1991–1999

A magyar kiadásban nem közöljük a *Magyarországon jártam* és a *Rémtörténet* című írásokat. Előbbi Scholz László fordításában az *Utazás Kelet-Európában* (Magvető, Budapest, 2017), utóbbi Szőnyi Ferenc fordításában a *Tizenkét vándornovella* (Magvető, Budapest, 2016) című kötetben olvasható.

© GABRIEL GARCÍA MÁRQUEZ, and Heirs of GABRIEL

GARCÍA MÁRQUEZ, 1981, 1982, 1983, 1974–1995, 1991–1999

Hungarian translation © Scholz László, 2020

A POSTÁS EZERSZER CSENGET

LÁTOGATÁS AZ ELVESZETT LEVELEK TEMETŐJÉBE

MI A SORSUK A KÉZBESÍTÉSRE SOSEM KERÜLŐ
LEVELEKNEK. A LÁTHATATLAN EMBERNEK
SZÓLÓ LEVELEK.

EGY HIVATAL, AHOL TELJESEN MEGSZOKOTT
AZ ŐRÜLTSG. KIKNEK VAN KIZÁRÓLAGOS JOGI
FELHATALMAZÁSUK A LEVELEK FELBONTÁSÁRA.

Valaki feladott egy levelet, de az sosem ért el a címzett-hez, és a feladóhoz sem jutott vissza. Az írás pillanatában helyes volt a cím, kifogástalan a postai díj, tökéletesen olvasható a címzett neve. A postai alkalmazottak lelkiismeretes pontossággal továbbították. Egyetlen láncszem sem maradt ki. A bonyolult ügykezelési gépezet a lehető legtökéletesebben működött, és nemcsak ebben az esetben, amikor a levél sosem ért célba, hanem annak az ezernyi küldeménynek az esetében is, amelyet ugyanazon a napon adtak föl, és amelyet rendben meg is érkezett a címzethez.

A postás többször csengetett, korigálta a címet, érdeklődött a szomszédoknál, és azt a választ kapta, hogy a címzett elköltözött. Megadták neki az új címet, egészen pontosan, de a levél végül is a „postán maradó” küldemények közé került, ahol harminc napig várt a címzetre. Az a sok ezer ember, aki naponta benéz a postahivatalokba a várt levélért, amelyet igazából sosem írtak

meg, jól látja azt a másikat, amelyet valóban megírtak, de sosem jut majd el a címzetthez.

A levelet visszaküldték a feladónak. Csakhogy a feladó is címet változtatott. A visszaküldött levél újabb harminc napig várt rá a „postán maradó” küldemények hivatalában, miközben ő azon tűnődött, vajon miért nem kapott választ. Végül aztán a szóban forgó kis iromány – négysornyi üzenet, amely talán semmi különöset nem tartalmazott, vagy épp sorsdöntő lehetett valaki életében – bekerült egy zsákba sok-sok névtelen levél kusza tömegébe, és elkerült a Carrera Octava megkopott, porlepte 567-es számú házába. Ott van az elveszett levelek temetője.

Postai detektívmunka

Sok millió nem keresett levél fordult már meg abban az egyszintes, lapos tetős, hulló vakolatú házban, amely úgy fest, mintha teremtett lélek sem élne benne. Némi küldemény bejárta a világot, aztán ugyanitt végezte, miközben várta, hogy valaki érte jöjjön, az pedig talán már meg is halt, miközben várt rá.

A levéltető olyan, mint az emberek temetője. Békés, csendes és hosszú, mély folyosók szelik át, sötét polcait zsúfolásig megtöltik a levelek. Az emberi temetőkkel ellentétben, a levéltető esetében hosszú idő telhet el, mielőtt elfogy a remény. Hat módszeresen, lelkiismeretesen dolgozó hivatalnok, akit már belepett a megszokás rozsdája, mindig mindent elkövet, hogy valamilyen nyomot találjon egy-egy ismeretlen címzett felkutatásához.

Az egész országban hatuk közül csak hárman bonthatnak fel egy levelet anélkül, hogy levéltitok megsértéséért beperelnék. Ám legtöbb esetben még ez a jogi formula sem vezet eredményre: a levél tartalmában sem akadnak semmilyen támpontra. És ami még különösebb: száz bélyeggel ellátott és téves címre küldött boríték közül legalább kettő üres. Levél nélküli levelek.

Hol lakik a láthatatlan ember?

Bár mesterkéltnak tűnhet, a címzett, illetve a feladó lakcímváltozása a legegyszerűbb és leggyakoribb ügy. A maradványok irodájában – mert hivatalosan ez a neve az elveszett levelek temetőjének – a hivatalnokok már nem tudják számontartani, hányféle helyzet adódhat az eltévedt küldemények zűrzavaros útvesztőjében. A naponta hozzájuk érkező, átlagban száz elkallódott levél közül legalább tízet megfelelően bélyegeztek és adtak fel, de teljesen üres a boríték. „A láthatatlan embernek küldött levelek”-nek nevezik őket, olyanok dobhatták a postaládába, akik valamilyen ötlettől vezérelve egy-egy nem létező, következésképpen sehol sem élő embernek írtak levelet.

Levelek Ufemiához

„José. Bogotá” – áll egy elveszett levélen. Felnyitották a borítékot, benne egy kétlapos, kézzel írt levelet találtak, az aláírás: „Diógenes”. Egyedül a megszólítás adhat

némi támpontot a címzett megtalálásához: „Kedves Enriquém!”

A maradékkal foglalkozó irodában ezerszámra van olyan levél, amelyen csak egy kereszt- vagy vezetéknév olvasható. Ezernyi levél Albertónak, Isabelnek, Gutiérreznek, Medinának és Francisco Josénak. Ez az egyik leggyakoribb eset.

Ebben a hivatalban, ahol teljesen megszokott az örült-ség, van egy levél egy gyászborítékban, amelyen se a címzett neve, se a lakcíme nem szerepel, csupán csak ez az ibolyakék tintával írt mondat: „Fekete borítékban küldöm, hogy gyorsabban odaérjen.”

Ki kicsoda?!

Ez a végtelenségig szaporodó ostobaság, amitől egy normális ember megbolondulna, egyáltalán nem hatott az ott dolgozó hat hivatalnok idegrendszerére, pedig ők napi nyolc órán át legjobb tudásuk szerint igyekeznek megtalálni a célba nem ért levelek címzettjeit. Az Agua de Dios-i lepratelepről százsámra érkeznek – különösen karácsony táján – név nélküli levelek. Mindegyikben segítséget kérnek: „Annak az úrnak küldöm, akinek a Carrera 28 Surban van egy kis boltja, két házra a hentes-től” – olvasható a borítékon. A postás aztán rájön, hogy képtelenség megtalálni egy boltot egy ötven háztömbből álló utcában, arról nem is beszélve, hogy az egész negyedben nincs egyetlen hentes sem. Akadt azért egy levél Agua de Diosban, amely célba ért; ennyi volt megadva: „Annak az asszonynak, aki minden reggel eljár a

fél hatos misére az Egyiptomi Miasszonyunk templomába.” A maradványok irodájában kitartóan érdeklődtek az alkalmazottak és a küldöncök, végül sikerrel azonosították a névtelen címzettet.

Mindennek ellenére...

A maradványok irodájába naponta bekerülő levelek közt nem a végérvényesen holtak nyilvánított küldemények vannak többségben. Don Enrique Posada Ucrós, ez a fehér hajú, nyugodt férfi, aki ötévi vezetői szolgálat után már semmin sem lepődik meg, kifinomult érzéssel úzi remek mesterségét, amely abból áll, hogy ott is nyomot talál, ahol látszólag nincs. Mániákus rendszertő egy olyan irodában, amely csak annak köszönheti a létét, hogy az országban pokolian rendetlenek a levelezők. „Senki sem olvassa a »postán maradó« listákat”, mondja a maradványok irodájának vezetője. Akik pedig elolvassák, csak töredékei azoknak, akiknek valóban van ott cím nélküli levelük. A bogotái postaigazgatóság „postán maradó” hivatala mindig zsúfolásig tele van levele várókkal. Egy százhetven levelet tartalmazó jegyzékből mégis csak hatot vettek át a címzettek.

Névazonosság

A levelek azért nem érnek célba, mert a posta közönsége tudatlan, nemtörődöm, hanyag és nem együttműködő. A lakhelyet változtató kolumbiaiak közül nagyon

kevesen jelentik be a címváltozást a postahivatalnak. Míg meg nem változik ez a helyzet, hiába erőlködik a maradványok irodája, ha egyszer hosszú éveken át nem reklamálnak egy levél miatt, amelyet így címeztek meg: „Önnek, a menyasszonyától”. És ott vannak még a szer-
te a világból érkezett csomagok, s bennük újságok, folyóiratok, híres képekről reprodukciók, egyetemi diplomák meg látszólag semmire sem jó, fura tárgyak. Két szobát zsúfolásig megtöltene ezek a mindenhol ér-
kezett, át nem vett küldemények, amelyeknek nem sikerült megtalálni a címzettjét. Találtak ott Alfonso López, Eduardo Santos, Gustavo Rojas, Laureano Gómez nevé-
re szóló csomagokat, de ők nem azonosak a mindenki által ismert, hasonló nevű honfitársainkkal. A küldemé-
nyek közt van egy filozófiai folyóirattal és közlemé-
nyekkel tele csomag is, amely dr. Luis Eduardo Nieto Artesának, a tengerparti régióban, jelenleg Barranquillában élő ügyvédnek és szociológusnak szól.

A postás ezerszer csenget

A maradványok irodájába került csomagok közül nem mindnek hibás a címe. Sokat nem vettek át a címzettek. A postán rendelő vásárlók később meggondolják magukat, és semmiképp sem akarják átvenni a küldeményt. Nem fogadják a küldöncöt. Hiába hívja őket Posada U-
rós úr, aki kikeresi a telefonkönyvben a címzett számát, és könyörögve kéri, hogy vegye át a Németországból ér-
kezett csomagot. Az ilyen vitákhoz hozzászokott kül-
dönc mindenféle trükkhöz szokott folyamodni, hogy a

címzett végül is átvegye a küldeményt, és aláírja a megfelelő elismervényt. A legtöbb esetben minden igyekezet hiábavaló. És akkor a csomag – gyakorta feladója sincs – örökre bekerül a nem keresett tárgyak gyűjteményébe.

Ugyanez az eset a vámhivatalokat megtöltő, behozatali tilalom alá eső cikkekkel, továbbá azokkal az importálható árukkal is, amelyekért azért nem jelentkeznek a címzettek, mert a vám magasabb, mint a termék ára. Az elveszett levelek temetőjének utolsó helyiségébe kilenc jókora csomagot juttatott el a cúcutai vámhivatal. Különféle értékes tárgyak lapulnak bennük, de szállítólevél nélkül jöttek, így jogilag nem léteznek. Olyan áruk, amelyekről nem tudni, honnan érkeztek és hova tartanak.

Széles, idegen világ

Olykor csődöt mond a világ bonyolult postaszolgálata, és olyan levél vagy csomag érkezik a bogotái maradványok hivatalába, amelynek alig száz helyett százezer kilométert kellett utaznia. Japánból gyakran jönnek levelek, különösen azóta, hogy a kolumbiai katonák első csoportja visszatért Koreából. Sok közülük megfejthetetlen spanyolsággal írt, latin betűket és japán karaktereket keverő szerelmes levél. Egyiken csak ennyi volt a cím: „Cabo 1, La Habana”.

Egy hónapja sincs, hogy visszaküldtek Párizsba egy levelet, holott tökéletesen olvasható névvel és címmel el látva, egy, az olasz Alpokban lévő apró faluba szánták.

1954. november 1., *El Espectador*, Bogotá

MAGVETŐ
KÖNYVKIADÓ ÉS KERESKEDELMI KFT.
www.magveto.hu
www.facebook.com/magveto
magveto.kiado@lira.hu
Felelős kiadó Dávid Anna

Készült a Szekszárdi Nyomda Kft.-ben, 2020-ban
Felelős vezető Vadász Katalin igazgató

Kontrollszerkesztő Kutasy Mercédesz
Felelős szerkesztő Rostás Eni
Kézirat-előkészítő Balogh Emerencia
Korrektor Hradeczky Moni
Műszaki vezető Takács Klári
A borítót Gerhes Gábor,
a kötetet Pintér József tervezte
Kiadványszám 8995
Minion betűtípusból szedve
ISBN 978 963 14 3994 6